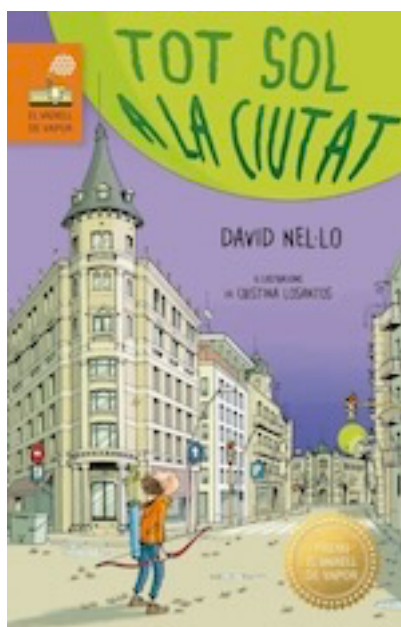

CRUSOISME I GAME OVER

Andreu Sotorra

David Nel·lo. «Tot sol a la ciutat». Il·lustracions de Cristina Losantos. Col·lecció El Vaixell de Vapor. Editorial Cruïlla - Grup SM. Barcelona, 2025. 41è Premi El Vaixell de Vapor. A partir de 9 anys.

El mite de Robinson Crusoe és inesgotable. L'idealisme de supervivència en un món hostil, també. Del segle XXI al segle XVIII hi pot haver moltes diferències, però a l'hora de resoldre la tria entre la vida i la mort, els recursos de la humanitat no han canviat gaire. Del foc virtual de la cuina de gas o elèctrica al foc de la cuina de llenya, s'hi arriba amb un cop de misto. De la presumpta civilització urbana a la salvatgia, s'hi cau amb un tres i no res. De tenir una llar a ser un sensellar, s'hi pot arribar d'un dia per l'altre com en un joc de ruleta.

David Nel·lo (Barcelona, 1959) ha fet un viatge poc o molt emmirallat en aquests conceptes en un procés semblant a l'anomenat “crusoisme invertit”, un terme patentat per l'escriptor anglès de ciència-ficció, James Graham Ballard, mitjançant el qual l'ésser humà opta per refer la vida en una illa solitària per redescobrir-hi que en la solitud hi ha el secret d'una existència amb més sentit.

Al jove protagonista de la novel·la «Tot sol a la ciutat» li passa una cosa semblant, si no volguda, com a mínim sí que escollida quan, en llevar-se un matí, descobreix que la ciutat on viu —que és Barcelona— s'ha llevat silenciosa, buida, sense trànsit, sense bullici, sense turistes i amb totes les persianes abaixades.

Es diu Dante, qui sap per influència de Dante Alighieri o perquè “dante”,

d'arrel llatina, significa tot el que té a veure amb l'esperit de resistència, immortalitat, constància, fermesa i intel·ligència. Ell i l'únic amic que fa enmig de la solitud, un gos que ha sobreviscut com ell a la buidor i a qui anomena Leo, que també significa força, coratge i lleialtat, són els dos únics éssers vivents que faran de moderns Robinsons Crusoes sisplau per força quan descobreixen que barri, família i tota la ciutat han quedat congelats dins d'immensos globus d'on no sembla que els vegin a ells dos quan els passen pel damunt voleiant ni que tinguin cap mena de cobertura perquè —un detall arriscat— els mòbils han desaparegut també de la història tant fantàstica com realista de David Nel·lo.

L'autor fa un recorregut urbà i toponímic —acompanyat de les personalíssimes imatges de Cristina Losantos— per una Barcelona ancorada en les fronteres de Ciutat Vella, amb alguna escapada als afores. Però que ningú no es pensi que fa una guia turística sinó que situa els seus dos personatges en indrets identificables com per exemple el carrer Jovellanos —on viu Dante—, el carrer Pelai; el carrer Tallers, la plaça Vicenç Martorell, la plaça de Catalunya, la plaça de la Universitat, el carrer Ramalleres o, gòtic enllà, el parc de la Ciutadella, i l'enquadrament del mar, el Moll de la Fusta, les Drassanes, el monument de Colom, els rius Besòs i el Llobregat i la frontera de Collserola. I en cadascun d'aquests espais: una ferreteria, un mercat, una botiga de material d'esports (no ho diu, però es tracta de la que encara resisteix a la Ronda de Sant Antoni, malgrat el senyor Decathlon, sota l'antiga i tancada Pensió Montseny)... pillatge de supervivència! Tot a l'abast d'en Dante i d'en Leo. Si el Robinson Crusoe del XVIII ho hagués tingut, hauria canviat radicalment el sentit de la seva aventura.

David Nel·lo posa els seus dos únics personatges al límit. I la tensió s'acumula en el tram final de la novel·la que aconsegueix que allò que podria ser un relat monologat es transformi en un relat dinàmic i on la conversa i les reflexions en veu alta que Dante manté amb el gos Leo —les mirades silencioses dels gossos sovint sembla que siguin respostes— creen una narrativa que es mou entre l'aventura, l'enginy, la valentia, la por, la sorpresa, la supervivència i l'esperança que tota història acaba desembocant en un *game over*, un final de partida, que deixa empremta per sempre en aquells que l'han viscut.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica)

Això és Barcelona. Vídeo © de Jonathan Wheeler. Canal YouTube: <https://youtu.be/wJleichAM90>